

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Quarto Capite.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

doctrina, apud Pastores singuli debemus. Sicut Petrus precipit, ut peccati sui reddere rationem de fide nostra. Quia vero agitur penitentiam, & serio expauescunt, hi non fugiant Sacramenti usum, propter priores lapsus: Sed sciant ideo hoc tantum pignus propolium esse, ut fides de remissione peccatorum accendatur & confirmetur, & mens reconciliata Deo, rursus eam inuocet, & seruiat ei bona conscientia. Nitatur mens non propria dignitate & puritate, ut filius patris rediens ad patrem, non predicat sua officia & merita, sed agitur, accusat & deplorat suam culpam: Ita nos nostras sordes agnoscamus & accusemus, & confugiamus ad misericordiam propter Christum remissam, cuius misericordiam pignus est hæc ipsa cena, in qua Christus nos sibi tanquam membra adiungit, & restatur donari nobis remissionem peccatorum gratis, hoc est, non propter nostram dignitatem, quia ipse pro nobis factus est victima. Hæc cum in usu Sacramenti inuocatione pie cogitantur, ex his ipsis exercitijs fidei magis diliguntur, quam ex longis disputationibus, & collatio facile diligitur abusus.

D E Q U A R T O C A P I T E .

CONTRA huius Sacramenti pium usum, de quo dixi, perierunt in Ecclesia horrendæ prophanationes, quas taxari & vitare esse est, iuxta illud: Fugite idola. Ac primum teneatur regula precipua & firma: Ceremonia non habet rationem Sacramenti, nisi non est signum gratiæ Deo placens, cum aliquid instituitur contra præter verbum Dei, aut cum transformatur ceremonia in opus genere diuersum, id est, cum alius finis constituitur, quam qui à Deo prescriptus est, ut si quis aquam Baptismi circumferret spectandam, aut in ea inclusum esse Spiritum sanctum, aut si quis Baptismi circumferretur ad sanandam lepram. Ita nunc Iudaica & Turcica circumferentia iam habet rationem Sacramenti, hoc est, non placet Deo, sed est spectaculum impium & damnatum à Deo, si enim contra verbum Dei.

Ex hoc exemplo multi manifesti abusus cœnz Domini videri possunt. Spectaculum in quo panis circumferretur, certe non est dedicatio. Dixit autem Christus, Accipite, manducate. Nihil ad Sacramenti rationem quadrat, partem auferre, & alligare illi Christi profus sine vilo verbo diuino. Sic transformatur ceremonia in opus genere diuersum, cum dicunt, se offerre filium Dei pro vniuersis, & mereri eis remissionem peccatorum. Longius etiam dilatatur ab institutione, cum confertur ad bona corporis impetranda, ad victoriam, ad felicitatem in mercatu, ad depellendum morbum. Sic offert sacrificulus, ut alijs hæc bona impetret, res aliena ad institutionem agitur. Alienissima vero est, cum sacrificuli ignari quid prætantum sui ventris causa hanc oblationem (ut vocant) faciunt.

Ita autem scio pertinacissime defendi hos abusus, & excusa-
 stitigij altare cogitatis, & varijs fucis pingi: tamen pij hos hor-
 ur, ut hanc horrendam prophanationem fugiant, iuxta illud: Fu-
 idola, & discant pium vsum Sacramenti. Ut autem semper publi-
 citate, regnorum ruinæ, bella, vastationes, seditiones, furo-
 principum, fames, pestilentia, fuerunt pœnæ horum scelerû, præ-
 cultus idolorum, iniustarum caedum & libidinum: ita arbitror
 usari arma Turcica, præcipue propter idola in Ecclesiam inuecta,
 prophanationes Missarum, inuocationes mortuorum, & propter va-
 libidines. Oremus igitur filium Dei, ut errores corrigat, & pœnas
 mizeret. Nec vero opus est longa disputatione in re manifesta.

Ut olim Pharisaici sacerdotes, fingebant se mereri remissionem pec-
 catorum suis macerationibus: ita sinxerunt Monachi & sacerdotes, sua
 oblatione mereri se remissionem peccatorum sibi & alijs, viuis &
 mortuis. In hoc errore multæ falsæ & perniciosæ persuasiones conti-
 nentur, videlicet, quod vna Christi passio non satis fecerit pro vniuer-
 sa Ecclesia: Deinde quod homines consequantur reconciliationem
 propter illud opus sacrificii, non fiducia misericordiæ promissæ
 propter filium Dei pro nobis crucifixum. Et sequuntur alij errores
 plures.

OPPONENDA est igitur his fatotib. doctrina vera, de
 merito passionis Christi, de quo dicitur cap. 10. ad Heb. Vna obla-
 tionem consummavit sanctos. Sola igitur Christi mors fuit sacrificium
 pro omnib. nostris peccatis, non alia opera Leuitica, aut postea secu-
 ta.

DETERMINATUM est & hoc est, remissionem peccatorum fide
 nos propter Christum, non propter vllum opus nostrum aut sacrificii
 habere, iuxta sententiam notissimam: & firmissimam: Inustus sua
 fide vivet. Ex his facile ab omnibus pijs dijudicari possunt horrendi
 abusus, quos sacrificii, qui cœnam Domini in quæstum conferunt,
 detestantur.

POSTREMO vnde ortum est, quod dicunt se Filium
 Dei offerre? Magna res est offerre, videlicet agnoscere iram Dei ad
 peccata generis humani, & huic iræ sese subijcere, & Mediator
 esse inter Deum & genus humanum, & ingredi in sanctum sancto-
 rum ad Deum. Ideo ad Hebræos cap. 9. dicitur: Per proprium san-
 guinem intrauit semel in sancta sanctorum, æternam redemptionem
 meritis. Item: Qui Spiritu æterno seipsum obtulit inculpatus Deo,
 solum obtulit Christus, nostrum est agnoscere illam ab ipso factam obla-
 tionem, & credere per eam nobis placatum esse æternum Patrem, & pro
 ea gratias agere. Hæc considerent pij, & vera testimonia veteris Ec-
 clesiæ inquireant. Scio multos multa futilia testimonia recentium con-
 sperere, sed diligentia est pijs necessaria, discernere nothæ ac adulteri-
 mone harmonia à veris. Retineatur ergo mos Apostolicus, qui annos
 trecentos in Ecclesia, inde vsq; ab Apostolis mansit, recitetur
 pia

piæ lectiones, erudiatuſ populus ſalutari concione, ſiant precationes, deinde recitentur verba Chriſti de cœna, & Sacramentum diſtribuat ſiquot pijs exploratis, petentibus, deinde dicatur gratiarum actio. Nec ſiant priuata ſingulorum oblationes. Et quia hæc cauſa poſtulat explicationem, oſtendentem quæ res ſit ſacrificium, & an ſit vna appellationis ratio, adijciam hanc declarationem, in quo quidem exiſtimo, neceſſariam.

DE SACRIFICIO.

ET ſi autem puerile videtur, vocabula Sacramenti & Sacrificij ſcernere tamen res poſtulat, vt in ceremonijs diſcrimen ſeruetur, & diuerſi fines. Aliæ ſunt ſigna & notæ promiſſionum, in quibus Deus nobis aliquid exhibet: Aliæ vero ceremoniæ non ſunt promiſſionum ſigna, ſed opera quæ nos Deo reddimus. Et in ceremonijs diſcrimina neceſſe eſt obſeruare, quibus ſcimus, quæ vocabulis vtamur. Et quoniam hæc vocabula Sacramenti & Sacrificij in vſu ſunt, nos quoque ea retinebimus. Et itaque Sacramentum cœnæ, quæ eſt ſignum promiſſionis, per quod Deus aliquid nobis mittit aut exhibet. Circumciſio erat ſignum, quo pollicebatur Deus recipere circumciſos. Baptiſmus ſignum eſt, quo Deus nobis ſeipſum & recipit nos in gratiam, & quaſi baptizat nos ipſe: Nam multo baptizat vice Chriſti. Sacrificium eſt ceremonia vel opus ſolenne, quod nos Deo reddimus, vt cum honore afficiamus. Hoc eſt, quod nos agnoſcere hunc ipſum cui hæc obediẽtiam præſtamus, neſſe Deum, ideoque nos ei hæc obediẽtiam præſtare. Sunt autem Sacrificij ſpecies proximæ duæ, nec ſunt plures. Quoddam eſt ſacrificium propitiatorium, videlicet opus quod meretur alijs remiſſionem culpæ & pœnæ æternæ, ſeu opus reconcilians Deum, & pacem iram Dei pro alijs, & ſatisfactorium pro culpa & pœna æternæ. Altera ſpecies eſt, Sacrificium *euſpgeriſiſi*, quod non meretur remiſſionem peccatorum, aut reconciliationem, ſed ſit à reconciliatis, vt accepta remiſſione peccatorum, & pro alijs beneficijs, Deo gratias agamus, ſeu gratiam referamus hæc noſtra obediẽtia. Hæc diſtinctio ſatis clare probari poteſt ex epiftola ad Hebræos: Hæc enim dicitur tantum vnum in mundo propitiatorium ſacrificium fuiſſe. Redemptur igitur, cætera omnia eſſe opera, in quibus reconciliari obediẽtiam declarare debuerunt. Porro in hæc duas ſpecies, quas dixi, diſtinctiui poſſunt omnia Leuitica ſacrificia, tanquam in ſua domo celebrantur enia quædam in lege propitiatoria ſacrificia, propter remiſſionem, ſeu ſimilitudinem, non quod mererentur remiſſionem peccatorum coram Deo, ſed quia ſignificabant futurum Chriſti ſacrificium. Cæterum ibi merebantur remiſſionem peccatorum in cœna